НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ ПГ-52-6194-П-71
Дата 18:1 09. 2026

СТАНОВИЩЕ

Предложения между първо и второ гласуване

Относно редакция на предложената нова т. 24 на чл. 40, ал. 1

ДО

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОМИСИЯТА ПО ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ОТ: адв. ПЕТЪР ВАСИЛЕВ МАРКОВ от ХАК

адрес: гр. Пловдив, ул. Стефан Веркович №10, ет.1 e-mail: office@aif.bg

телефон: 0876 87 44 45; 0876 87 44 49

Във връзка с предложението за създаване на нова т. 24 на чл. 40, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България считам, че е необходимо изрично да бъде прецизирано приложното поле на разпоредбата по отношение на лицата с разрешено постоянно пребиваване на специалните основания по чл. 25, ал. 1, т. 6, 7, 8, 13 и 16.

Законът вече предвижда специален режим за тези категории лица, като по отношение на тях не се прилага общото основание за отнемане на правото на постоянно пребиваване при отсъствие от територията на държавите – членки на Европейския съюз, за период от 12 последователни месеца по чл. 40, ал. 1, т. 6.

Същевременно предложената нова т. 24, доколкото предвижда отнемане на правото на постоянно пребиваване, когато чужденецът не е пребивавал на територията на Република България през предходната календарна година най-малко 6 месеца и един ден, не съдържа аналогично изключение. Това създава нормативна непоследователност и възможност специалният режим, вече установен от законодателя, на практика да бъде обезсмислен чрез прилагането на новата т. 24.

Поради това предлагам в т. 24 изрично да бъде предвидено, че тя не се прилага за лицата, получили разрешение за постоянно пребиваване на основанията по чл. 25, ал. 1, т. 6, 7, 8, 13 и 16:

„24. се установи, че чужденецът, получил разрешение за постоянно пребиваване, не е пребивавал на територията на Република България през предходната календарна година най-малко 6 месеца и един ден освен в случаите на разрешено постоянно пребиваване по чл. 25, ал. 1, т. 6-8, 13 и 16 и чл. 25г;“

По този начин би се запазила систематичната логика на действащия режим. Считам, че чл. 40, ал. 1, т. 6 следва да запази действието си съобразно установения от законодателя режим, докато именно новата т. 24 следва да съдържа изключение за посочените категории инвеститори.

Изискването за физическо пребиваване в България най-малко 6 месеца и един ден годишно съществено променя характера на инвестиционния режим, тъй като поставя акцента не върху извършването и поддържането на инвестицията, а върху продължителността на физическото присъствие на инвеститора. За международните инвеститори, които осъществяват стопанска или инвестиционна дейност в повече от една държава, подобно изискване би изцяло обезсмисляло практическата приложимост и привлекателността на режима.

Наред с предложеното изключение от приложното поле на т. 24, могат да бъдат разгледани и изложените в предходното становище алтернативни мерки, чрез които да бъде увеличен прекият икономически и фискален принос на инвеститорите, без същевременно да се обезсмисля инвестиционният характер на режима и да се ограничава съществено международният интерес към него.

Такива мерки биха могли да включват:

- увеличаване на минималния размер на инвестицията по чл. 25, ал. 1, т. 6, б. „в“ и „г“, например от 511 292 евро на 650 000 евро;
- въвеждане на допълнителни административни държавни такси, които да осигуряват непосредствен приход за държавния бюджет;
- изключението по чл. 40, ал. 1, т. 6 да отпадне (получилите на постоянно пребиваване на инвестиционни категории да посещават ЕС поне веднъж на всеки 12 месеца, като изключението се приложи за т. 24 и няма изискване за фактическо пребиваване от 6 месеца и 1 ден;
- удължаване на периода, през който инвестицията следва да бъде поддържана, например от 5 на 7 години;
- въвеждане на отделно изискване за по-продължителен физически престой за инвеститорите, които впоследствие желаят да кандидатстват за българско гражданство, например общо 2,5 години в рамките на петгодишен период;
- създаване на отделна категория за продължително пребиваване при по-нисък инвестиционен праг, например инвестиция от 350 000 евро във фонд, чието поддържане не е обвързано с изискване за продължителен физически престой в страната, като алтернатива на режима за постоянно пребиваване.

В подкрепа на възможността за използване на фискални инструменти вместо изисквания за продължителен физически престой следва да бъде отчетен и актуалният подход на редица други държави. Въвеждането на изискването по т. 6

би поставило България в много не благоприятна позиция. Република Гърция например обяви предприемането на стъпки за увеличение на данъка при определени придобивания на жилищни имоти от граждани на трети държави от 3% на 15%. При придобиване на имот на стойност 250 000 евро ставка от 15% би представлявала 37 500 евро данъчен приход, или 30 000 евро повече спрямо ставка от 3%.

Подобен подход показва, че увеличаването на реалния и измерим принос на чуждестранните инвеститори към държавата може да бъде постигнато чрез по-висок инвестиционен праг, държавни такси, данъчни механизми и по-дълъг срок за поддържане на инвестицията, вместо непременно чрез задължение инвеститорът да пребивава физически в страната повече от половината от всяка календарна година. Такова изискване би имало унищожителен за програмата ефект.

Предвид изложеното считам, че по-съразмерният подход е да бъде запазен специалният режим по чл. 40, ал. 1, т. 6, а в новата т. 24 изрично да бъде предвидено изключение за лицата с постоянно пребиваване на основанията по чл. 25, ал. 1, т. 6, 7, 8, 13 и 16. Евентуалната необходимост от увеличаване на приноса на тези лица към държавата би могла да бъде адресирана чрез посочените по-горе икономически, фискални и инвестиционни механизми, след извършването на последващ анализ на реалния ефект от действащия режим и обема на привлечените инвестиции за достатъчно представителен период от няколко години.

Тази редакция представлява конкретна и минимална законодателна промяна, която запазва последователността на действащия специален режим и същевременно позволява на законодателя да използва други, по-пряко свързани с инвестицията механизми за увеличаване на икономическия и фискалния принос към Република България.

Мотивите са посочени в предходно становище от 01/09/2026 - Становище от Петър Марков по ЗИД на ЗЧРБ, № 52-602-01-29 (първо гласуване).

С уважение: Petar Vasilev Markov

Digitally signed by Petar Vasilev Markov
Date: 2026.09.18 15:57:09 +03'00'

Адвокат Петър Марков